

ΑΤΥΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΥ

ΣΤΟΝ ΑΥΤΙΣΜΟ

Μαρία Παπαντωνίου

Λογοπεδικός

Ίδρυμα για το παιδί «Η Παμμακάριστος»

- **ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ**
- **ΕΡΜΗΝΕΙΑ**
- **ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΟΝ ΑΥΤΙΣΜΟ = ΠΡΟΚΛΗΣΗ;

- Ο Λόγος και η Επικοινωνία έχουν πολυδιάστατο και δυναμικό χαρακτήρα, δεν είναι εύκολα «μετρήσιμα»
- Η φύση της Διαταραχής του Αυτισμού

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΤΥΠΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

- η συμβολή στη διαγνωστική διαδικασία
- η επιλογή των κατάλληλων στόχων για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα

ΠΟΙΟΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕ

- παιδιά στα οποία έχει δοθεί η διάγνωση του “Αυτισμού”
- παιδιά με μια σειρά από διαφορετικές διαγνωστικές ‘ταμπέλες’ στα οποία αντιμετωπίζουμε αυτιστικού τύπου συμπεριφορές ή υποπτευόμαστε ‘αυτισμό’

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΥΠΙΚΗ ή ΑΤΥΠΗ

Η **ΤΥΠΙΚΗ** αξιολόγηση γίνεται με τη χρήση **σταθμισμένων δοκιμασιών**

Η **ΑΤΥΠΗ** γίνεται με **μη-σταθμισμένα εργαλεία**

**ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ
ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
ΤΥΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΤΥΠΗΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

ΤΥΠΙΚΗ

- προσεκτικά δομημένη
- κατάλληλα επιλεγμένο υλικό
- στάθμιση σε φυσιολογικό πληθυσμό
- συνολική θεώρηση

ΑΤΥΠΗ

- ευέλικτη ως προς τη δόμηση
- ελεύθερη επιλογή υλικού
- διεξάγεται σε οποιοδήποτε μέρος
- ελεύθερη ερμηνεία

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

ΤΥΠΙΚΗ

- Δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες του κάθε παιδιού
- το υλικό μπορεί να μην είναι κατάλληλο
- το παιδί δεν ανταποκρίνεται στην τυπική διαδικασία
- χρήση από ειδικούς

ΑΤΥΠΗ

- η έλλειψη αυστηρής δόμησης μπορεί να οδηγήσει σε ‘επιφανειακά’ συμπεράσματα ή σε αποτυχία
 - δυσκολία στην ερμηνεία σύμφωνα με τη φυσιολογική ανάπτυξη

Η ΑΤΥΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΣΤΙΑΖΕΙ

- στην **πρόοδο** που έχει κάνει το παιδί μέχρι τότε ως προς τις βασικές **γλωσσικές** και **επικοινωνιακές δεξιότητες**
- πώς αυτές έχουν κατακτηθεί και σε **ποιο χρονικό διάστημα**
- ποιες **στρατηγικές** χρησιμοποιούνται από το παιδί και την οικογένεια για την επικοινωνία.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
εξαρτάται από δύο γενικές παραμέτρους

1) το **είδος** και το **ποσό** της πληροφορίας
που ήδη έχουμε

2) το **είδος** των ειδικών **ερωτημάτων** που
θέλουμε να απαντήσουμε

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

- η ηλικία του παιδιού
- ο τρόπος με τον οποίο επικοινωνεί
- το επίπεδο έκφρασης και κατανόησης του προφορικού λόγου
- η σοβαρότητα του Αυτισμού
- η συνύπαρξη άλλων διαταραχών

ΤΙ ΑΞΙΟΛΟΓΩ

- την ανάπτυξη πρώιμων **Κοινωνικών** και **Επικοινωνιακών** δεξιοτήτων
- την ανάπτυξη του **Παιχνιδιού**
- την ανάπτυξη του **Λόγου**
(Κατανόηση και Έκφραση)

- Με τι τρόπους **επικοινωνεί** το παιδί ;
- Πώς έχει αναπτυχθεί το **παιχνίδι** του;
- Ποιο είναι το επίπεδο της **κατανόησης** του **προφορικού λόγου**;
- Ποιο το επίπεδο της **λεκτικής έκφρασης**
- Γενικεύει τις **δεξιότητες** σε διάφορους χώρους και με διαφορετικά άτομα ;
- Έχει άλλες **επιπρόσθετες δυσκολίες** ;

ΧΡΗΣΗ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ ΓΙΑ

- **ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ**
- **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ**
- **ΑΜΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΓΟΝΕΙΣ

- ανάπτυξη της **ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ** και των **ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ**
- ανάπτυξη του **ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ**
- **ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΡΟΥΤΙΝΑ** του παιδιού π.χ. πληροφορίες για τα αγαπημένα φαγητά, παιχνίδια

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

- **ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ**
- **ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ**
- **ΛΕΚΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΟΓΟΣ**

ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΕ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΟΝΤΑ Η΄ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ**

**ΧΡΗΣΗ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ**

ΑΜΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

- **ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ :**
- **ΧΩΡΟΣ**
- **ΔΙΑΡΚΕΙΑ**

ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΩΙΜΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

**Η δυσκολία στην ανάπτυξη της ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΜΗ - ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ επηρεάζει άμεσα
την ανάπτυξη των ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ.**

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΔΟΜΗΜΕΝΗΣ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΩΙΜΩΝ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ**

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ -ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΠΡΩΙΜΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

- **ΔΟΜΗ**
- **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ**
- **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**

B) ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- **Επικοινωνιακό χαρακτήρα**
- **Στοχεύουν στην αλληλεπίδραση και στην εμφάνιση επικοινωνιακών δεξιοτήτων που είναι χαρακτηριστικές στη **ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ****

ΥΛΙΚΑ

- Μπαλόνι
- Μπάλα
- Σαπουνόφουσκες
- Σφηνώματα
- Κυβάκια
- Πλαστελίνη
- Κούκλα, Αρκουδάκι
- Σετ φαγητού – σετ τσαγιού
- Μπισκότα ή πατατάκια ή κάποιο άλλο σνακ
- Διαφανή δοχεία με καπάκι που ανοίγουν δύσκολα

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ από τυπικά εργαλεία αξιολόγησης
όπως το **DERBYSHIRE LANGUAGE SCHEME**.

ΜΟΝΟΛΕΚΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

(Κουτάλι, βιβλίο, τραπέζι, μολύβι, φλυτζάνι, ρολόι)

ΕΝΤΟΛΗ «Πάρε το **κουτάλι**»
«Πάρε το **βιβλίο** »

ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΥΟ ΛΕΞΕΩΝ «ΚΛΕΙΔΙΑ»

(Αρκούδος, κούκλα, σφουγγάρι)

ΕΝΤΟΛΗ «Πλύνε τη **μύτη** του **αρκούδου** »
«Πλύνε την **κοιλιά** της **κούκλας**»

ΑΥΤΙΣΜΟΣ ΥΨΗΛΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ Η ΣΥΝΔΡΟΜΟ ASPERGER

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΣΤΙΑΖΕΙ

- ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΣΕ ΣΥΜΒΟΛΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
- ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
- ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ

A. ΠΑΙΧΝΙΔΙ

**ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ
και ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ**

- Το παιδί **παίζει** δημιουργικά με τα αντικείμενα σε **φαντασιακό επίπεδο;**
- **Συνεργάζεται** με τον εξεταστή, τον ακολουθεί στο παιχνίδι;

B. ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Χρησιμοποιεί **ΜΗ-ΛΕΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ** για την **ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ**;
- Ποιο είναι το επίπεδο της **ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ**;
- Ποιο το επίπεδο της **ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ**;

- Πώς **ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ**; Επιμένει στις λεπτομέρειες;
- **ΑΦΗΓΕΙΤΑΙ** με συνοχή μία Ιστορία;
- **ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΕΙ** τις πληροφορίες που δίνει στο επίπεδο της γνώσης του ακροατή ;
- Κάνει **ΔΙΑΛΟΓΟ**;
- Μπορεί να **ΣΥΖΗΤΗΣΕΙ** για ένα θέμα;

ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΥΛΙΚΑ

- **ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΜΙΝΙΑΤΟΥΡΕΣ ΓΙΑ ΣΥΜΒΟΛΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ** (κουκλόσπιτο, πρόσωπα, έπιπλα, ζώα)
- **ΒΙΒΛΙΑ Η΄ ΚΑΡΤΕΣ ΣΕ ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ ΜΕ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ**
- **ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΕ ΚΑΠΟΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΡΟΣ ΕΠΙΛΥΣΗ**

ΓΙΑΤΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΜΙΑΣ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ;

Ο Αυτισμός είναι μια αναπτυξιακή διαταραχή που

- αλλάζει και **εξελίσσεται** με τον χρόνο
- τα παιδιά με αυτισμό παρουσιάζουν “**άνισα**” ή “**άτυπα**” μοτίβα ανάπτυξης και μάθησης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

- **ΣΩΣΤΗ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥ
ΠΑΙΔΙΟΥ**
- **ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

‘ΚΛΕΙΔΙΑ’ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- **ΟΡΓΑΝΩΣΗ** σύμφωνα με ατομικές **ιδιαιτερότητες** και **πληροφορίες**.
- **ΕΥΕΛΙΞΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΜΟΝΗ**
- **ΕΜΦΑΣΗ** στις **ποιοτικές διαφορές - αποκλίσεις**
- **ΕΡΜΗΝΕΙΑ** με βάση τη **φυσιολογική ανάπτυξη** για **αποτελεσματική εκπαίδευση**.